

Sygn. akt III AUa 983/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.)
Sędziowie:	sędzia Małgorzata Pasek sędzia Elżbieta Gawda
Protokolant: starszy sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2020 r. w Lublinie

sprawy J. R.

z udziałem zainteresowanego P. R.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników

na skutek apelacji J. R.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 28 sierpnia 2018 r. sygn. akt IV U 461/18

oddala apelację.

Małgorzata Pasek Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Elżbieta Gawda

III AUa 983/18

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 27 kwietnia 2018r., działając na podstawie art. 36 ust. 1 pkt 1, art. 3a ust. 1, art. 5a ust. 1 oraz art. 39 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017r. poz. 2336), stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników P. R. jako domownika w gospodarstwie matki J. R. od 1 sierpnia do 31 sierpnia 2002 r. oraz od 1 kwietnia 2005 r.

Od decyzji tej odwołanie złożyła J. R., która zarzuciła organowi rentowemu błąd polegający na ustaleniu ustania ubezpieczenia społecznego rolników wobec jej syna P. R. z datą wsteczną. Twierdziła, że organ rentowy popełnił

błąd pozwalając na objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników osobę, która prowadząc pozarolniczą działalność gospodarczą nie spełniała warunków do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym rolników. Skarżąca, zarzuciła również błąd w ustaleniach faktycznych polegający na tym, iż organ rentowy nie wyłączył P. R. z ubezpieczenia społecznego rolników od dnia 26 kwietnia 2018r. W konkluzji skarżąca wnosiła o wyłączenie jej syna z ubezpieczenia społecznego rolników od tej daty. W uzasadnieniu odwołania argumentowała, że wyłączenie P. R. z ubezpieczenia KRUS pociąga za sobą wyjątkowo ciężkie skutki dla ubezpieczonego, który działając w dobrej wierze regularnie od lat odprowadza do KRUS składki tytułu ubezpieczenia. Ponadto, J. R. podnosiła, że wyłączenie jej syna z ubezpieczenia rolniczego pozbawi go praw do świadczeń emerytalno-rentowych. Decyzja organu rentowego narusza zasady słuszności i sprawiedliwości społecznej oraz zasady współżycia społecznego i zaufania obywatela do Państwa.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 28 sierpnia 2018 roku oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskiem z dnia 4 września 2002 r. rolnik- J. R. wnioskowała o objęcie jej syna - P. R. ubezpieczeniem społecznym rolników jako domownika, dołączając jego oświadczenie, że pracuje w gospodarstwie rolnym matki od 1 sierpnia 2002 r. i nie prowadzi działalności gospodarczej. Zgodnie z treścią wniosku oraz oświadczeniem pozwany KRUS decyzją z dnia 19 września 2002 r. stwierdził podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników przez P. R. od dnia 1 sierpnia 2002 r.

W następnym roku, P. R. przedłożył w organie rentowym zaświadczenie z Urzędu Skarbowego o rozpoczęciu pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 sierpnia 2003 r. i chęci pozostania w ubezpieczeniu społecznym rolników. W dniu 29 marca 2005 r. domownik, dokonał wykreślenia wpisu z Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej i w krótko ponownie rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług na taksówkach osobowych od 2 sierpnia 2005 r., którą następnie wykreślił z dniem 13 października 2006 r. i po przerwie dokonał ponownego wpisu, jako podmiot gospodarczy od 1 kwietnia 2007 r. Co roku, do dnia 31 maja ubezpieczony składał zaświadczenia o osiągniętym dochodzie w roku poprzedzającym. Organ rentowy natomiast, co roku stwierdzał podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników. W piśmie ZUS Oddział w S. z dnia 8 marca 2016r. poinformował placówkę KRUS w M., że P. R. podlegał ubezpieczeniom społecznym, jako osoba prowadząca działalność gospodarczą od dnia 17 czerwca 1999 r. do 31 sierpnia 2002 r. a od 7 marca do 6 sierpnia 2005 r., jako osoba skierowana przez Powiatowy Urząd Pracy w okresie odbywania szkolenia stażu pracy lub przygotowania zawodowego dorosłych. Następnie, P. R. podlegał ubezpieczeniom społecznym i ubezpieczeniu zdrowotnemu jako pracownik w okresach: od 2 października 2006r. do 31 marca 2007r., od 15 lipca 2008r. do 27 maja 2010r., od 1 marca 2012r. do 28 lutego 2013r., od 1 grudnia 2015r. do 29 lutego 2016r., od 14 czerwca 2016r. do 23 czerwca 2016r., od 4 lipca 2016r. do 7 sierpnia 2016r., od 9 października 2017r. do 31 grudnia 2017r. oraz od 1 grudnia 2017r. do 17 lutego 2018r. Po uzyskaniu powyższej informacji organ rentowy zawiadomieniem z dnia 12 kwietnia 2018r., wszczął postępowanie administracyjne celem ustalenia ustawowych warunków przez P. R. do podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników. Zarówno płatnik składek, jak i domownik, pomimo zawiadomienia o toczącym się postępowaniu nie wzięli udziału. Zaskarżoną decyzją z dnia 17 kwietnia 2018 r. pozwany KRUS, stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników P. R. w okresie od 1 sierpnia. do 31 sierpnia 2002r. oraz od 1 kwietnia 2005 r. Na rozprawie płatnik składek- J. R. i domownik- P. R. wnosili o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez pozostawienie w ubezpieczeniu społecznym domownika do 26 kwietnia 2018r. Skarżący wyjaśnili, iż wywiązywali się z obowiązku składania zaświadczeń z Urzędu Skarbowego i nie byli świadomi pouczeń zawartych w decyzjach organu rentowego.

W ocenie Sądu Okręgowego nie budzi wątpliwości, że składając wniosek o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników w dniu 4 września 2002 r., zarówno płatnik składek, jak i domownik P. R. zataili w oświadczeniu fakt, że w dacie złożenia wniosku P. R. prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Zgodnie z art. 5a ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym do 1 maja 2004r. (Dz. U. z 1998r. Nr 7 poz. 25) rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 1 roku, rozpocznie prowadzenie działalności gospodarczej podlega nadal temu ubezpieczeniu, jeżeli nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym. W przedmiotowym stanie faktycznym, domownik P. R. nie mógł być objęty ubezpieczeniem rolniczym od 1 sierpnia 2002 r. w sytuacji, gdy prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą. Dopiero po wykreśleniu z ewidencji podmiotów gospodarczych był uprawniony do skorzystania z objęcia

go ubezpieczeniem społecznym rolników. Do daty rozpoczęcia kolejnej pozarolniczej działalności gospodarczej, P. R. nie osiągnął wymaganego minimum ustawowego, tj. okresu 1 roku podlegania ubezpieczeniom społecznym rolników, aby podlegać temu ubezpieczeniu i jednocześnie prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą. Od 2 maja 2004r. nastąpiła zmiana art. 5a ust. 1 powołanej ustawy, polegająca na tym, iż podwyższony został próg podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników do 3 lat, aby skorzystać z uprawnienia podlegania temu ubezpieczeniu przy jednoczesnym prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. P. R. nie spełnił wymaganej przesłanki określonej w art. 5a ust. 1 cyt. ustawy, ani przed zmianą art. 5a, tj. do 1 maja 2004r., ani też po tej dacie, tj. od 2 maja 2004r. P. R. podlegał ubezpieczeniu społecznemu ZUS, tj. od 7 marca 2005r. do 6 sierpnia 2006r., a w latach 2006-2018 podlegał obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jako pracownik, w okresach wskazanych wyżej. Przerwy w zatrudnieniu w żadnym przypadku nie sięgały 3- letniego okresu. Stwierdzić należy, że art. 5a ust. 1 przewiduje ponadto, iż ubezpieczeniem społecznym rolników nie może być objęta osoba, którą jest pracownikiem (art. 5a ust. 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników). Z kolei przepis art. 3a ust. 1 w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2009r. stanowił, że ubezpieczenie społeczne ustaje z końcem kwartału w którym ustały okoliczności uzasadniające podleganie ubezpieczeniu. Nowelizacja tego przepisu weszła w życie 1 października 2009 r. i określiła, iż ubezpieczenie ustaje od dnia następującego po dniu, w którym ustały okoliczności uzasadniające ustanie podlegania ubezpieczeniu.

Sąd Okręgowy uznał za niezasadne twierdzenie odwołujących się, że ubezpieczenie społeczne rolników w stosunku do P. R. powinno ustać od 26 kwietnia 2018 r. podkreślając, że argumentacja P. R. odnośnie ciężkich skutków, które powoduje zaskarżona decyzja nie może być podstawą do zmiany tej decyzji. W ocenie Sądu zarówno zgłaszająca do ubezpieczenia społecznego matka P. R., jak i on sam mieli obowiązek informowania organu rentowego w terminie 14 dni o każdej zmianie okoliczności mającej wpływ na prawo do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Na wszystkich decyzjach, które przez lata kierował organ rentowy do płatnika składek znajdowały się pouczenia o w/w obowiązku. Płatnik składek i domownik nie zgłaszali okoliczności związanych, bądź z rozpoczęciem działalności gospodarczej w momencie zgłoszenia wniosku o objęcie ubezpieczeniem społecznym rolników, jak latach 2004-2018 o podleganiu innemu ubezpieczeniu społecznemu racji skierowania na staż z Powiatowego Urzędu Pracy, jak również podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników. Gdyby te informacje były podawane przez płatnika składek lub domownika wówczas nie doszłoby do tak poważnych konsekwencji dla domownika P. R..

Od tego wyroku apelację wniosła J. R. zaskarżając wyrok w całości. Wyrokowi zarzucała:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy – art.233 § 1 kpc poprzez dokonanie dowolnej a nie swobodnej oceny dowodów prowadzące do błędnego ustalenia stanu faktycznego, tj. uznania, że ubezpieczenie społeczne rolników wobec P. R. ustało od dnia 1 do 31 sierpnia 2002 roku oraz od 1 kwietnia 2005 roku podczas gdy zgromadzony materiał dowodowy w sprawie nie pozostawia wątpliwości, że okres objęcia P. R. ubezpieczeniem ustał z dniem 26 kwietnia 2018 roku;

2. naruszenie prawa materialnego tj. art.52 ust.1 ustawy z dnia 20 grudnia 1997 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art.123 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w związku z art.8 kpa poprzez ich niezastosowanie i pozostawienie w mocy decyzji sięgającej wstecz do 2002 roku prowadzące w konsekwencji do naruszenia zasady zaufania obywatela do Państwa, zasad, słuszności i sprawiedliwości społecznej oraz zasad współżycia społecznego,

- art.62 ust.2 ustawy z dnia 20 grudnia 1997 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez jego niezastosowanie prowadzące w konsekwencji do zwolnienia KRUS z odpowiedzialności za brak wcześniejszego ustalenia braku uprawnień P. R. do objęcia go ubezpieczeniem społecznym rolników;

- art.3a ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1997 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników poprzez jego niezastosowanie i nieuwzględnienie oświadczeń płatnika składek oraz ubezpieczonego z dnia 26 kwietnia 2018 roku o wystąpieniu P. R. z ubezpieczenia społecznego rolników z dniem 26 kwietnia 2018 roku;

- art. 5 kc poprzez jego niezastosowanie prowadzące do naruszenia zasad słuszności i sprawiedliwości społecznej a także zasad współżycia społecznego.

Wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania i ustalenia podlegania przez P. R. ubezpieczeniom społecznym w okresie od 1 do 31 sierpnia 2002 roku oraz od 1 kwietnia 2005 roku i ustalenie ustania okresu podlegania z dniem 26 kwietnia 2005 roku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia i przyjmuje za własne. Spór sprowadza się do ustalenia, czy zainteresowany, który został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego rolników jako domownik a następnie podjął ponownie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej zachował prawo do wyboru ubezpieczenia rolników oraz prawo do pozostania w tym reżimie ubezpieczeniowym mimo objęcia innym ubezpieczeniem społecznym z tytułu zatrudnienia.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że przepis art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, wprowadzony ustawą zmieniającą z dnia 12 września 1996 r. (Dz.U. Nr 124, poz. 585) wprowadził wyjątek od pierwszeństwa podlegania powszechnym ubezpieczeniom społecznym w razie ich zbiegu z ubezpieczeniem społecznym rolników. Zgodnie z treścią tego przepisu w jego pierwotnym brzmieniu, rolnik lub domownik, który podlegając ubezpieczeniu (rolniczemu) w pełnym zakresie z mocy ustawy, nieprzerwanie co najmniej 1 rok, podejmował pozarolniczą działalność gospodarczą nie będąc pracownikiem i nie pozostając w stosunku służbowym, podlega nadal temu ubezpieczeniu (rolniczemu). Mógł on podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu wówczas, gdy złożył Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych lub Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenie, że chce podlegać innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu pozarolniczej działalności gospodarczej, o ile spełnia w tym zakresie warunki określone w odrębnych przepisach. Z uregulowania tego nie wynikała reguła pierwszeństwa podlegania rolniczemu ubezpieczeniu społecznemu w przypadku zbiegu z innym tytułem ubezpieczenia społecznego, a jedynie możliwość dokonania przez zainteresowanego wyboru systemu ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z 20 lutego 2006 r., I UK 172/05, OSNP 2007 nr 3-4, poz. 52). Wyboru tego można było dokonać wyłącznie w momencie podejmowania pozarolniczej działalności gospodarczej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 26 lipca 2006 r., III UK 46/06, OSNP 2007 nr 15-16, poz. 233) i to pod warunkiem uprzedniego (a więc bezpośrednio przed podjęciem pozarolniczej działalności gospodarczej), trwającego nieprzerwanie przynajmniej jeden rok podlegania z mocy ustawy ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie, liczonego od objęcia tym ubezpieczeniem (por. wyroki Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2000 r., II UKN 618/99, OSNAPiUS 2002 nr 1, poz. 27; z 17 listopada 2000 r., II UKN 54/00, OSNAPiUS 2002 nr 12, poz. 290; z 7 kwietnia 2006 r., I UK 223/05, OSNP 2007 nr 7-8, poz. 109). Kolejna zmiana w regulacji zaistniała 2 maja 2004 r., kiedy weszła w życie ustawa z 2 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 91, poz. 873). Zmianie uległ art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników. Przede wszystkim wydłużono okres nieprzerwanego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników uprawniający osobę podejmującą pozarolniczą działalność gospodarczą do wyboru systemu ubezpieczenia społecznego i uzależniono możliwość tego wyboru od formy opodatkowania wspomnianej pozarolniczej działalności gospodarczej. Celem nowelizacji dokonanej ustawą z 2 kwietnia 2004 r. była racjonalizacja zasad podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez uszczelnienie systemu w celu ograniczenia dostępności do niego osób, dla których działalność rolnicza i praca w gospodarstwie rolnym nie stanowiły jedyne czy głównego źródła utrzymania. Ustawodawca przyjął założenie, że dla osób podlegających ubezpieczeniu społecznemu rolników to działalność rolnicza powinna stanowić podstawowe źródło dochodu, natomiast pozarolnicza działalność powinna osiągać niewielkie rozmiary i mieć jedynie charakter wspomagający ten dochód. W tej kwestii zgodności tych rozwiązań prawnych z Konstytucją RP wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 13 marca 2006 r., P 8/05 (OTK-A 2006 nr 3, poz. 28) w odniesieniu do art. 5 ust. 1 i 3 ustawy zmieniającej z 2 kwietnia 2004 r., dotyczącego rolników prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą w chwili wejścia w życie tego aktu, jak i w orzeczeniu z 18 lipca 2006 r., P 6/05 (OTK-A 2006 nr 7, poz. 81)

w relacji do art. 5a ust. 1 i 5 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie stwierdzając niezgodności wskazanych przepisów z ustawą zasadniczą. W uzasadnieniach tych wyroków podkreślono, że nie istnieją przesłanki pozbawiające ustawodawcę możliwości ustanowienia czasowych ograniczeń ubiegania się przez obywateli o pewne uprawnienia. O tych wszystkich okolicznościach zarówno wnioskodawczyni, jak i zainteresowany byli informowani przez organ rentowy, który doręczał im powiadomienia o treści tych przepisów i wynikających z nich obowiązków o powiadomieniu organu rentowego o każdorazowej zmianie statusu – podjęcia zatrudnienia, podjęcia lub zawieszenia prowadzonej działalności pozarolniczej, jak i konieczności złożenia odpowiedniego zaświadczenia z urzędu skarbowego.

Zainteresowany w dniu rozpoczęcia pozarolniczej działalności gospodarczej nie spełnił warunków do wyboru ubezpieczenia z mocy art.5a w brzmieniu obowiązującym w dniu zgłoszenia do ubezpieczenia rolników. Fakt rozpoczęcia działalności nie był znany organowi rentowemu, bowiem wnioskodawca wbrew pouczeniu nie powiadomił o tych okolicznościach. Z akt rentowych nie wynika również, aby organ rentowy miał jakiegokolwiek podstawy do przypuszczeń, że wnioskodawca prowadzi pozarolniczą działalność. Organ rentowy dopiero w dniu 8 marca 2018 roku otrzymał z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddziału w w. wnioski o udostępnienie danych z ewidencji osób ubezpieczonych dotyczących P. R. prowadzącego działalność gospodarczą na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej i niezwłocznie wszczął postępowanie wyjaśniające zwracając się do odpowiednich organów o informacje dotyczące podlegania przez zainteresowanego innemu ubezpieczeniu społecznemu, jak również rodzaju działalności pozarolniczej prowadzonej przez niego i okresu jej prowadzenia. W dniu 14 marca 2018 roku dotarło do organu rentowego pismo z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. o okresach podlegania przez zainteresowanego ubezpieczeniom społecznym od 17 czerwca 1999 roku do 31 sierpnia 2002 roku jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, osoba pobierająca stypendium z powiatowego urzędu pracy od 7 marca do 6 sierpnia 2005 roku oraz jako pracownik od 2 października 2006 roku do 31 marca 2007 roku, od 15 lipca 2008 roku do 27 maja 2010 roku, od 1 marca 2012 roku do 28 lutego 2013 roku, od 1 grudnia 2015 roku do 29 lutego 2016 roku, od 14 do 23 czerwca 2016 roku, od 4 lipca do 7 sierpnia 2016 roku, od 9 października do 31 grudnia 2017 r. oraz od 1 grudnia 2017 roku do 17 lutego 2018 roku i zaskarżoną decyzją z dnia 26 marca organ rentowy stwierdził ustanie ubezpieczenia wnioskodawcy od dnia 1 stycznia 2003 roku. O wszystkich tych okolicznościach ani wnioskodawczyni, ani zainteresowany nie raczyli poinformować rolniczego organu rentowego. Po uzyskaniu z urzędu tych informacji organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające i wydał zaskarżoną decyzję.

Należy zwrócić uwagę, że zarówno prowadzona przez zainteresowanego działalność pozarolnicza jak i wykonywanie pracy na podstawie umowy o pracę oraz okres pobierania stypendium z powiatowego urzędu pracy stanowią tytuły ubezpieczenia z mocy ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2019 roku, poz.300). Obowiązek ubezpieczenia społecznego zarówno rolniczego jak i w ogólnym systemie ubezpieczeń społecznych, w tym pracowników i osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą oraz stypendystów powiatowych urzędów pracy, powstaje z mocy prawa w przypadku zaistnienia warunków do objęcia ubezpieczeniem. Skoro obowiązek ubezpieczenia powstaje z mocy ustawy z dniem rozpoczęcia działalności stanowiącej tytułu ubezpieczenia, zainteresowany podlegał ubezpieczeniom z mocy prawa z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej, z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy o pracę oraz z tytułu pobierania stypendium. W związku z tymi okolicznościami zainteresowany utracił możliwość wyboru ubezpieczenia społecznego rolników, ponieważ nie spełnił warunków wymienionych w art.5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz.U. z 2019 roku, poz.299)

Nie można przyjąć, że przez zapłatę składek na rolnicze ubezpieczenie społeczne wnioskodawca nabył prawo do pozostawania w tym ubezpieczeniu i że powstał między stronami stosunek prawny o charakterze gwarancyjnym. Ochrona praw nabytych dotyczy wyłącznie praw słusznie nabytych i w ograniczonym zakresie do praw powstałych wskutek błędu organu rentowego. Nie odnosi się ona zatem do prawa nabytego wskutek naruszenia przez wnioskodawcę swoich obowiązków i wprowadzenia organu rentowego w błąd. Przyjęcie w tej mierze koncepcji skarżącej oznaczałoby usankcjonowanie działań nieuczciwych. Nie można także zgodzić się ze poglądem, że w jej sytuacji została naruszona zasada nie działania prawa wstecz. Wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy stosował prawo obowiązujące w tej właśnie chwili.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela zarówno ustalenia faktyczne, jak i wnioski prawnicze zawarte w motywach zaskarżonego wyroku. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba ich powtórzenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżąca argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważyła zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Apelacja zawiera bowiem jedynie własną interpretację przepisów regulujących podleganie ubezpieczeniom społecznym.

Nietrafne jest powołanie się pełnomocnika wnioskodawczyni na zasady współzycia społecznego, Przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników jak i ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych mają charakter przepisów prawa publicznego. Rygoryzm prawa publicznego nie może być łagodzony konstrukcją nadużycia prawa podmiotowego przewidzianą w art. 5 k.c.. Zarzut ten (nadużycia prawa podmiotowego, albo czynienia ze swego prawa podmiotowego użytku niezgodnego z zasadami współzycia społecznego lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa) w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych musiałby być odniesiony do czynności organu rentowego, który - wydając decyzję - nie korzysta ze swoich praw podmiotowych (regulowanych prawem prywatnym - Kodeksem cywilnym), lecz realizuje ustawowe kompetencje organu władzy publicznej. Z tych przyczyn zarzut naruszenia art. 5 k.c. jest niezasadny. Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych art. 5 k.c. nie ma zastosowania, zaś materialnoprawną podstawą orzeczeń w tych sprawach mogą być tylko przepisy prawa, a nie zasady współzycia społecznego (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: wyrok z 19 czerwca 1986 r., II URN 96/86, Służba Pracownicza 1987 nr 3; wyrok z 29 października 1997 r., II UKN 311/97, OSNAPiUS 1998 nr 15, poz. 465; wyrok z 26 maja 1999 r., II UKN 669/98, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 597 - notka; wyrok z 12 stycznia 2000 r., II UKN 293/99, OSNAPiUS 2001 nr 9, poz. 321 - notka, postanowienie z 26 maja 1999 r., II UKN 670/98, niepublikowane). gdyż przepis ten może mieć bowiem zastosowanie w postępowaniu administracyjnym, wyłącznie w przypadku, gdy konkretny przepis prawa materialnego do niego odsyła. Przepisy dotyczące ubezpieczenia społecznego nie przewidują stosowania art. 5k.c.

Z tych względów i na mocy powołanych przepisów oraz na podstawie art.385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji.